

DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

KULGEMISE RAAMAT

I

kulgetav kulg on püsitu kulg
nimetatav nimi on püsitu nimi
nimetu on taevasmaa algus
nimetatu on musttuhandete ema

sest

kui ei ihka püsivat
tema saladusi näed
ihkad aga püsivat
teda piiratuna näed

nemad ilmuvad ühe ja samana
ometi lahknevad nimetamisel

ühe ja samana
öeldud ürgsena
ürgsest veelgi ürgsem
kõigi saladuste värav

II

taeva all kõik mõistavad ilusa ilusaks
siit ka inetus
kõik mõistavad hea heaks
siit ka halb

sest

olev ja olematu sünnitavad teineteist
raske ja kerge täiendavad teineteist
pikk ja lühike võrdlevad teineteist
kõrge ja madal mõõdavad teineteist
kõla ja heli häälestavad teineteist
ees ja taga vahetavad teineteist

sellepärast õnnis
toimimata tegutseb
sõnadeta õpetab musttuhandeid
loob kuid ei väida
annab elu kuid ei omasta
toimib kuid ei toetu
valmis saab kuid ei peatu

tõesti ta ei peatu
nõnda ta ei lahku

III

ärgu ülendatagu võimekaid
ning rahvas ei võistle
ärgu hinnatagu haruldusi
ning rahvas ei varasta
ärgu nähtagu ihaldatavat
ning rahva süda pole rahutu

sellepärast õnnis inimene valitsedes
jätab tühjaks südamed
paneb täis ent kõhud
jätab nõrgaks püüud
teeb ent kõvaks kondid
ning rahvas ei mõista ega ihka
mõistja aga ei söanda toimida

toimi toimimata

ning ei ole nii
et ei oleks juhtimist

IV

kulg on õrn
ometi kulutades kulumatu

oh põhjatu
ta on kui musttuhandete esivanem
nürista ta tera
sõlmi lahti sõlmi
tuhmista ta sära
päris tolmuks pea
palju palju alles jääb

ma ei tea
kelle laps ta on
tema oli
enne taevast valitsejat

V

taevasmaa ei ole inimlik
musttuhandeid peab õlekoeraks
õnnis pole inimlik
kogu rahvast peab õlekoeraks

taeva maa vahemik
on kui lõõts või vile
tühi kuid ei ammenu
mida rohkem liigutad
seda rohkem annab välja

palju räägid vähe tulu
parem keskmist eelista

VI

surematut oruvaimu
kutsutakse ürgemaks
ürgema väravat
kutsutakse taevasmaa juureks
kestab kestab
ikka alles
kulutage
vaevata

VII

taevas on jääv
maa on kestev
taevasmaa on jääv ja kestev
ta ei ela endale
nõnda ongi jääv

sellepärast õnnis
jätab enda taha
ometi on ees
jätab enda välja
ometi on sees

kas pole nii
püüdlemata endale
saadakse ka endale

VIII

ülim headus on kui vesi

vesi on hea musttuhandetele
ta ei võistle
ta läheb sinnagi
mida peetakse halvaks
nõnda ta ongi kui kulg

maa heastab elupaiga
sügavus heastab südame

inimlikkus heastab helduse
usaldatavus heastab rääkimise
sirgemeelsus heastab valitsemise
oskus heastab tegevuse
õigeaegsus heastab ettevõtmise

ning kui pole võistlemist
siis ei ole vihkamist

IX

kõike kätte võtta
parem ära proovi
järjest teritada
mis siis alles jääb
kulda kalliskive täis on maja
kes küll seda kaitsta suudab
rikkad kuulsad upsakaina
iseendist jäävad ilma

töö on tehtud
kohe taandu
see on taevalik kulg

X

meeles ühte püüa hoida
kas saad loobumata
hingust süvendada nõtkust arendada
kas saad äsjasündinuna
puhastuda ürgset näha
kas saad puudusteta
rahvast armastada riiki valitseda
kas saad teadmisteta
taevauksi lahti kinni seada
kas saad naiselikkuseta
selgelt kõiki ilmakaari tunda
kas saad toimimata

anna elu kasvata
anna elu ära omasta
toimi ära toetu
juhi ära käsuta
sellest ütlen
ürgne vägi